

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

This full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/15275>

Please be advised that this information was generated on 2014-11-11 and may be subject to change.

Nieuwe aanpak van Ginjaar-Maas is rampzalig voor gehalte eindexamen

'Plan om voornemens te stroomlijnen'

Zoals bekend is het departement van onderwijs en wetenschappen het circulaire-departement. Tot bijhouden daarvan zijn zelfs de O en W-ambtenaren zelf niet meer in staat, laat staan een gewone, belangstellende burger. Onlangs kwam mij echter weer eens een circulaire onder ogen die me, voor de zoveelste keer, doet griezelen. Dit om twee redenen. Op de eerste plaats het taalgebruik van de circulaire. Indien een middelbare scholier dergelijk Nederlands zou bezigen, zou hij (moeten) zakken.

Ik zal volstaan met een paar voorbeelden: „Wellicht hebt u vernomen, dat ik (dat is drs. N.J. Ginjaar-Maas, althans een van haar ambtenaren) van plan ben mijn voornemens ten aanzien van het hele examengebeuren enigszins te stroomlijnen”. Lees ik dit op zich al afgrijselijk Nederlands goed, dan is mevrouw Ginjaar van plan haar voornemens enigszins te stroomlijnen. Er staat ons dus wat te wachten: ze is van plan haar plannen enigszins enz.

Een volgende circulaire zal ongetwijfeld meedelen dat de staatssecretaris van plan is een plan te ontvouwen haar voornemens enz. te stroomlijnen en dat natuurlijk 'enigszins' ten aanzien van het hele 'examengebeuren'. Er staat wat te gebeuren op deze wijze!

De staatssecretaris vervolgt „dat dit op zijn vroegst voor de examens in het schooljaar 1987/-1988 zal gelden”. Wat zal dan gelden? Kennelijk gaat in 1987/-1988 het plan de voornemens ten aanzien van het hele examengebeuren enigszins te stroomlijnen gelden. Wanneer het plan tot een besluit wordt en vervolgens de voornemens in voorschriften worden omgezet blijft volstrekt in het duister. Het zou mis-

schien een goede gedachte zijn een aantal O en W-ambtenaren eens een tekstverklaring van hun eigen produkten te laten maken. Dan zouden ze wellicht tot de conclusie komen dat wat ze zelf schrijven finale onzin is.

Feestpakket

Uit het vervolg van de circulaire blijkt echter dat de staatssecretaris niet haar plan, noch haar voornemens in 1987/1988 wil laten gelden, doch een gewijzigde regeling voor het hele 'examengebeuren'. Dat brengt mij op mijn tweede punt. Het betreft de examenvakken en de 'uitslagregel'.

Volgens het plan van de staatssecretaris zal een kandidaat die examens doet in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, in al zijn vakken worden beoordeeld. Dat houdt in dat een kandidaat voor de bepaling van de uitslag niet meer een of meer vakken mag laten vallen om alsnog te kunnen slagen. Als 'uitslagregel' moet gaan gelden: maximaal één eindcijfer 5 dan wel ten hoogste twee eindcijfers 5 of één eindcijfer 4, waarbij het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6 is.

Op het eerste gezicht lijkt er met deze regeling niet veel aan de hand. Maar bij nadere beschouwing houdt zij de zoveelste aanslag in op het niveau van de eindexamens en de ambitie van leerlingen meer te doen dan het veelal toch al armetierige zeven-vakkeneindexamen, waarvan de universiteiten nu de wrange vruchten plukken. Hoeveel aankomende juristen maak ik niet mee die ècht geen Frans of Duits meer kunnen lezen.

Door C.A.J.M. Kortmann

Tot op heden zijn er gelukkig nog een aantal leerlingen die uit belangstelling en/of ambitie bepaald geen 'feestpakket' kiezen, doch — vaak hard werkend — trachten acht of negen (soms zelfs tien) vakken te volgen tot en met de examenklas. Meestal zullen deze leerlingen wel een goed eindexamen afleggen, doch het kan voorkomen dat zij 'pech' hebben. In dat geval kunnen zij, vóór de vaststelling van de uitslag, zeven van de acht of negen vakken uitkiezen, waarop hun uitslag wordt vastgesteld. Ambitie en werklust worden in dit systeem in beginsel niet afgestraft, integendeel.

In de 'gestroomlijnde voornemens' van de staatssecretaris wordt dit anders. De extra vakken worden integraal in de beoordeling betrokken; het zak-risico neemt daardoor toe. Laat ik een voorbeeld geven van een goede leerling in het huidige en eenzelfde in het ontworpen stelsel. In het huidige stelsel kiest

de leerling (een gymnasiast; gelukkig bestaat die nog): Latijn, Nederlands, Engels, Frans, Wiskunde A, Wiskunde B en Natuurkunde. Als extra vakken Grieks en Geschiedenis. Hij maakt Frans en Natuurkunde slecht en verwacht daarvoor een 4 en een 5. Grieks en Geschiedenis maakt hij goed. Door het 'laten vallen' van Frans en Natuurkunde slaagt hij met bijvoorbeeld gemiddeld een 8 over de zeven beoordeelde vakken. In het nieuwe stelsel kiest hij dezelfde vakken, haalt dezelfde punten en hij zakt, met gemiddeld nog \pm een 7 over de negen vakken!

Als er één manier is om leerlingen af te houden van een gedegen, brede middelbare schoolopleiding is het deze wel. Er is op zich wel wat te zeggen voor het voornemen van de staatssecretaris dat er geen vakken meer mogen worden 'geruild'. Dan gaan we misschien eindelijk weer in de richting van een dergelijk eindexamen.

Vakkenruil

Doch als men deze vakkenruil onmogelijk wil maken, dan dient men daaraan geen extra zak-risico te verbinden. Men zou verwachten dat voor leerlingen die in meer dan de zeven voorgeschreven vakken eindexamen doen een zelfde zak-risico bestaat als voor de leerlingen met 'feestpakketten'. Dat is met enig rekenwerk best te realiseren en Nederland houdt er wellicht een extra aantal goede academici aan over. Is het te kwaadaardig gedacht als ik achter de departementale plannen slechts een verkapte bezuinigingsmaatregel zie?

De auteur is hoogleraar staatsrecht aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.